

A Schmidt-kastély kincsei között

Helyszíni szemle a kastélyban, amely „kabát lett egy gombhoz” — mint Schmidt Miksa mondja — 13.000 liráért vásárolt egy vázát, kénytelen volt kastélyt venni hozzá

(A Magyarországi Ludósítójától.) A Schmidt Miksa-féle kastély és a létesítendő Attila-park ügyében ma volt a helyszíni szemle. Résztvettek ezen a tiszteletes bizottság tagjai és a sajtó képviselői. A bizottság tagjai háromnegyedtizenegykor érkeztek meg, amikor az egész környéket sűrű köd irta meg, úgyhogy a különben nagyszerű kilátást nem élvezhették. Schmidt Miksa erre a kastélyba invitálta a vendégeket, hogy megmutassa

a kastély kincseit.

Egy mellékkapun léptek a vendégek a kastélyba és ahogy felnyiták az ajtót, feltűnt a hosszú folyosó, amely zsúfolva van műzeumi darabokkal. Fafaragványok, régi szobordarabok, jobbra-balra a termekben pedig vitrinekben vannak elhelyezve az értékebb emlékek.

Schmidt Miksa nagyon kedvesen kalauzolta a társaságot és közben el is mondotta a kastély történetét.

Az épületet Zichy Miklós gróf és felsége, Berényi Zsuzsanna emelte a trinitárius rend számára 1722-ben.

Később, mikor a trinitárius rendet feloszlatták, Mária Terézia vette meg az épületet, ő egészen Visegrádig összehívta a területeket, II. József alatt a kincstár kezébe jutott és katonái depó majd kórház lett.

Schmidt Miksa 1911-ben vásárolta meg a kastélyt.

Glücksthal Samu, a bizottság egyik tagja, felvetette azt a kérdést, hogyan keletkezett a gyűjtemény? Schmidt Miksa mosolyogva felelt:

— Nálunk a gyűjtés családi betegség. Már az édesapám kezdte és én folytattam.

Odavitt a társaságot az egyik kandallóhoz, amelyben nagy lánggal égett a tűz. A kandalló peremén egy kis szobor húzódott meg, édesapja szobra.

Az első vétel

Schmidt kedvesen folytatta:

— Talán érdekelni fogja az urakat az első vásárlásom. Rómában voltam. A Villa Borghezéből elvitték egy vázát és megvételre ajánlották nekem.

Megvásároltam 13.000 liráért. Éppen ennyi pénzem volt és egy krajcárom sem maradt, hogy hazautazzam.

Ott álltam az idegen városban minden segítség nélkül. Szerenésémre találkoztam Wodianer Albert báróval, tőle kértem pénzt hazautazásomra. A báró régóta ismert, nagy készséggel állt rendelkezésemre. Mikor azonban megmutattam neki a vázát, nevetve jegyezte meg, hogy

ilyen vázához kastély kell.

Mosolyogva válaszoltam, hogy majd lesz az is. Ime, a gombhoz megvettem a kabátot, a vázához a kastélyt.

A fejlődés útja

Schmidt Miksa ezután az egyik oldalteremben bemutatta azokat a gyönyörű fafaragásokat, amelyeket különböző világhírű palotákban nagyszerű magyar faragókkal lemásoltatott. Minden szaván ezert az a nagy szeretet, amellyel ezekkel a kérdésekkel foglalkozott. Azt magyarázta, hogy eddig a mi múzeumban, az Iparművészeti Múzeumban nem nagyon tanulmányozhatták az iparművészek

az egyes művészeti ágak fejlődését.

Est most lehetővé teszi az ő gyűjteménye, lehetséges lesz, hogy ezekhez közeljussanak és a múlt hagyományain megilletődve, tovább fejleszthessék a magyar kultúrát, a magyar iparművészetet.

Egy másik teremben az óbudai ásatások egyes darabjai vannak. Azután sorba jönnek a különböző termek.

Fel se lehet sorolni azt a sok mű-

kincset, amit Schmidt Miksa felhalmozott.

A régi mecsetek imaszövegein járkalunk, amelyek a XVI. és XVII. századból valók.

Mindenütt márványszobrok, vagy eredetiek vagy elismert szobrok utánzatai. Egy helyütt hőzelgyűjteményt látunk, másutt porcellánok vannak felhalmozva.

Régi metszetek a falon, mindenütt igen értékes holmik.

Elérkeztünk az első folyosó végére, kezdődik a másik, amely ugyanezt a képet mutatja. A folyosó végén gyönyörű kandalló.

Ahol szépet látott, megszerezte...

Innen lepcsőn jutunk fel az első emeletre, amely szintén zsúfolva van a legértékesebb anyagokkal. Schmidt Miksa elbeszéli, hogy mindenütt, ahol csak járt,

ha valami értékes dolgot látott, azt vagy megszerezte vagy lemásoltatta.

Ezek az értékes dolgok mind itt vannak a kastélyban. Több példányt készített belőlük és azokat különböző helyeken eladta. Minden művészeti iránynak és stílusnak külön-külön csoportja van.

Nagyon értékes a keleti gyűjteménye.

Japán, kínai és más keleti porcellánok, szobrok seregét láthatjuk. Az egyik szobában van egy Buddha-szobor, alatta elefántcsontagarak. Ez a Buddha-bátori egyik a legszebb példányoknak.

Nevetve mutat Schmidt Miksa a falra, ahol egy tökéletes kínai tál függ. Elmondja a tál érdekes történetét. Mint kínai holmi, került hozzá, nem tudta, hogy milyen, de azért megvásárolta. Több évvel később nála járt Farkasházy, a herendi porcellángyár igazgatója, aki meglátva a tálat, elmondotta, hogy

1780-ban készítette azt kínai minták alapján a herendi gyár. Csak néhány példány van belőle a legjobb kezekben.

Meszelés alól megmentett freskók

A régi templom egyrésze még eredeti formájában van meg. Egyik oldalát annak idején freskókkal díszítették. Ezeknek a maradványai még látszanak.

Amikor katonák költöztek az épületbe, bemészelték a freskókat, a meszelést később eltávolították és így kerültek elő a freskók.

A templom latin felirata is megvan, magyar fordításban a következő szöveggel:

— Ez nem más, mint az Isten háza, az ég kapuja.

Itt van a bécsi hadügyminisztérium értékes órája, Fischer van Erlassnak a műve.

A következő emeleten szintén külön gyűjtemény van, ezt azonban nem mutatta meg Schmidt Miksa, azt mondotta, ezt a gyűjteményt fenntartja a bútörparosok számára.

Annyi a látnivaló, hogy a bizottság tagjai már szinte belefáradnak és nehezen tudják az értékes dolgokat megtekinteni. Schmidt Miksa büszkén mutat egy hatalmas vázát, amelyet 1859-ben az apja vásárolt Londonban. Delft város készítette és állította ki. Egy másik nevezetesség Fadrusz gyönyörű alkotása, amelynek bronzmása az Andrássy grófi család birtokában van. Fadrusz nagyon szerette Schmidt Miksát, maga hozta ki konflison a viaszszobrot és ajándékozta Schmidt Miksának.

A kastély megtekintése után a bizottság elhagyta a múzeumot. A kastély gyönyörűen van renoválva:

Schmidt Miksa igyekezett eredeti jellegét visszaadni.

A főbejáró kapuját Zagrábból hozta, ahol egy templom kapuja volt.

Az Attila-park

Lamotte tanácsnok a szemle után Bródy Ernővel, Glücksthal Samuval Fischer Józseffel és Platthy Györggyel megtekintette azt a területet, amely a jövő Attila parkot fogja alkotni. A park környéke már megvan. A parkból a kastély feljárdójánál régi szobrok díszelnek.

A park környéke be van építve. Azon a területen, amelyet a fővárosnak meg kellene vásárolnia, 14 épület van. Ezek közül azonban csak három-négy komolyabb épület. Itt van Róna Béla ügyvéd háza, továbbá Brandstein Artúrnek, a Schmidt gyár igazgatójának a nyaralója és itt van

az úgynevezett Szikora kastély. Szikora ezt az épületet

hatósági engedély nélkül, sőt egycsesen a hatóság tilalma ellenére építette,

a hatóságnak tehát megvan a joga arra, hogy intézkedjék az épület lebontása iránt. Amikor megmondották Szikorának, hogy az épületet le kell bontani, nevetve jegyezte meg, hogy

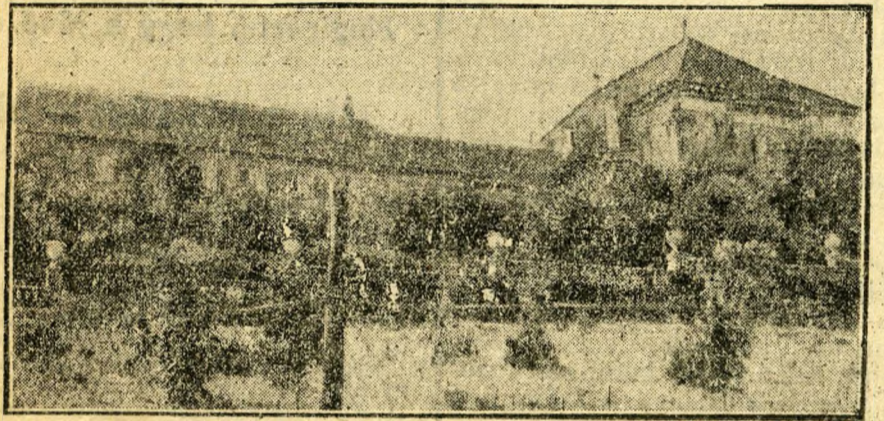
már úgy is építette, hogy hordozható ház legyen.

De amig ezt elhordják, — mondja Szikora, — addig nagyon sok idő fog még elmúlni. A tizenegy épületen kívül

31 telektulajdonos van azon a területen, amelyet a fővárosnak meg kell szereznie az Attila-park számára.

A park különben teljesen belesik az építendő óbudai híd vonalába. Egészen új városrész fog itt kialakulni.

A helyszíni szemle után újra össze fog ülni a bizottság és azon fognak határozni abban a kérdésben, hogy elfogadják-e az ajándékot, vagy sem. Általánosságban az a felfogás alakult ki, hogy a főváros itt olyan ajándékot kap, amelynek el nem fogadása egyszerűen bűn volna.

A Kiscelli úti Schmidt-kastély, az egykori trinitárius zárda és templom, amelyet a körülötte levő telkekkel együtt tulajdonosa a fővárosnak ajándékozott. A fővárosi bizottság ma délután szemlélte meg a kastélyt